

“Una llengua serà viva mentre sigui necessària”

El Pacte Progressista de les Pitiüses aspira a repetir la victòria de Pilar Costa al Senat, ara fa quatre anys. Fanny Tur Riera, de trenta-vuit anys, arxivera i bibliotecària de professió, militant ecologista, no afiliada a cap partit, assumeix el desafiament.

Paradoxes del destí: des del seu despatx, Fanny Tur, la consellera de Cultura del Consell Insular pitiü, pot veure la petita oficina que allà baix, al carrer de davant, tenia el grup ecologista on ella mateixa, fa només uns pocs mesos, redactava pancartes i denúncies de protesta, que sovint acabaven a la paperera de les institucions que governava el PP. Avui, aquella activista de la llengua (també ha estat directiva de l'Institut d'Estudis Eivissencs) i del medi, és una de les persones que governa les Pitiüses.

Fanny Tur, segons enquestes recents encarregades pel Pacte mateix, és una de les integrants de l'equip de govern més ben vista pels ciutadans, just darrere na Pilar Costa. Incansable treballadora, autèntic remolí humà, espontània i sincera fins a l'exageració, la consellera de Cultura ha estat elegida pel PSOE, IU, Els Verds, Entesa Nacionalista-PSM i ERC candidata a ocupar l'escó del Senat corresponent a Eivissa i Formentera. És en aquesta batalla electoral que, malgrat els seus escassos efectes pràctics, es pren el pols de la política illenca. Fou al Senat que Pilar Costa va enlairar-se políticament i que el PP començà a naufragar, ja fa quatre anys. La candidatura de la independent Fanny Tur permetrà que els eivissencs i formenterers manifestin, el dia 12 de març, con veuen el nou govern d'esquerres. El seu rival del PP serà l'ex-alcalde de la ciutat d'Eivissa, Enric Fajarnés, derrotat per menys de cent vots en les eleccions locals del 13 de juny del 1999.

—*L'olivera pitiüsa repeteix experiència al Senat i es torna a presentar unida, ara amb vostè al capdavant. Serà una manera de mesurar com va el Pacte?*

—Home, la gent ho planteja així, i no em sembla malament, perquè, com que repetirem la victòria de fa quatre anys, amb na Pilar Costa, voldrà dir que la gent ens aprova. En sis mesos no es pot valorar la trajectòria de la legislatura, però jo els valor molt positivament, aquests mesos, perquè hem adoptat mesures valentes, en alguns casos impopulars, però valentes. També governam amb un altre estil, més dialogant, i tot això, la gent ho valora. Sí, jo crec que serà un examen, però que l'aproverem.

—*Què significa, personalment, la responsabilitat d'haver de repetir la victòria que va aconseguir Pilar*

“Jo pens igual que abans. Les coses que jo veia clares a l'oposició, les veig clares des del govern.”

"Com que una llengua només és viva si és necessària, no serà necessària si només existeix als organismes oficials, en comunicats de premsa o a l'ensenyament. L'obligació de les institucions és que la llengua sigui necessària."

Costa el 96? Serà na Pilar Costa II o la seua successora?

—Pilar Costa va aixecar molt el sostre, i és la líder indiscutible del Pacte Progresista de les Pitiüses. Però, per a mi és un orgull que tots els partits s'hagin posat d'acord per elegir-me. Em sent agraïda i orgullosa.

—L'olivera pitiüsa és un model a imitar fora?

—Naturalment, a totes bandes. S'ha d'entendre que no és possible que la dreta governi simplement perquè el vot de l'esquerra, que és majoritari, es dispersa. Això no es pot consentir. És clar que tenim diferències, però són més les coses que ens uneixen.

—Fa un any organitzava una manifestació ecologista històrica, d'onze mil persones, amb el lema 'No més destrucció' i ara forma part del govern insular pitiü. Què és allò que més sorprèn o crida l'atenció d'un canvi d'aquestes característiques?

—La veritat és que en un any ha canviat molt la vida de molta gent. El fet més sorprenent és pensar on eres fa un any i on ets ara, i veure les responsabilitats que tens. Jo segueixo pensant igual en tots els temes; a mi, el poder no m'ha canviat. Ara, sí que puc dir que la data de la manifestació, el 22 de gener del 99, va ser una data molt especial per a mi, fins i tot més que no la del 13 de juny, quan vàrem guanyar les eleccions. Ho dic de bon de veres.

—Ho deia perquè hi ha molts governants nous que no poden evitar de dir que les coses es veuen diferents des del poder o des de l'oposició...

—Jo pens igual que abans. Les coses que jo veia clares a l'oposició, les veig clares des del govern. Jo he treballat dotze anys a l'administració pública i sé les dificultats que hi ha a l'hora de tirar endavant qualsevol projecte. Ja sabia que no seria arribar aquí i arreglar-ho tot en dos dies. Però els meus valors són els mateixos. Ni m'he moderat, ni he canviat gens. És cert que el teu discurs i la teua manera d'expressar-te no és la mateixa quan ets a l'oposició que quan governes; has de fer un altra mena de manifestacions..., però la meua escala de valors no ha canviat.

—Si hagués de definir el seu principal desafiament en matèria de Cultura a les illes Pitiüses, quin seria?

—Per mi, en primer lloc, que la normalització lingüística sigui un fet. Miri si deman poc: vull que els catalanoparlants, a les Illes, tinguin els mateixos drets que els castellanoparlants en qualsevol àmbit. No solament en la vida pública, sinó en qualsevol àmbit. És una de les meues prioritats.

—El fet que Eivissa sigui una illa multicultural no pot obstaculitzar la plena normalització de la llengua?

—No, crec que no. Això és menysprear la gent. Quan algú diu interessadament que no es pot demanar a la

gent de fora que s'integri, crec que és menysprear-la, perquè és gent que, sense oblidar les arrels, es pot integrar perfectament en la nostra cultura. Jo mateixa vaig estudiar a Còrdova, i tots els anys que vaig estar-hi vaig respectar i apreciar la seua cultura, sense oblidar la meua. No és tant demanar. És una cosa que s'ha d'assumir i que poden assumir. Nosaltres rebem aquesta gent amb els braços oberts i els oferim la nostra cultura.

—Així i tot, sorgeixen grups com l'Asociación de Residentes Europeos, o com la Plataforma de Defensa del Castellano y el Ibicenco que no sempre hi semblen ben disposats. Fins i tot demanen intèrprets en anglès i alemany. No sembla un indicatiu d'integració, justament...

—Sí, però de tota manera són grups petits i crec que fan un gran dany a la gent que ells diuen que defensen. Amb els prejudicis contra el català impedeixen que la gent es pugui integrar. Crec que s'equivoquen. Ningú

no vol vulnerar cap dret, el que volem és fer complir un estatut d'autonomia i una llei de normalització lingüística aprovats per unanimitat, però que no s'han desenvolupat. En el moment que demanes intèrprets, ja crees una barrera, entre la gent d'ací i la gent que ve.

—Se sol dir que Eivissa és l'illa on pitjor està la llengua...

—És cert, és una zona d'intervenció urgent.

—I amb quines mesures concretes es pot resoldre?

—Una llengua serà viva mentre sigui necessària. Si la limitam només als organismes oficials o només a l'escola, i quan surts d'aquests àmbits et trobes en territori *comanxe*, passa que la gent no pot moure's en català. Com que una llengua només és viva si és necessària, no serà necessària si només existeix als organismes oficials, en comunicats de premsa o a l'ensenyament. L'obligació de les institucions és que la llengua sigui necessària. Nosaltres hem iniciat per primera vegada la projecció de pel·lícules als cinemes en català i hem repartit cartells de rebaixes en català als comerços.

—El Pacte de Progrés, al govern i al Consell, ha impulsat serioses restriccions urbanístiques per preservar el territori. No poden crear un greu rebuig social?

—No, jo crec que si les coses s'expliquen bé, no ha d'haver-hi gens de rebuig. L'interès general està per damunt de l'interès d'alguns particulars. No es tracta de prohibir-ho tot, però ha d'haver-hi un canvi entre l'equip anterior de govern i el nostre, a banda que aquestes mesures ja constaven en el nostre programa electoral. Crec que aquella bogeria de creixement urbanístic havia d'aturar-se perquè era una cursa sense control. És més, crec que la gent ho valora positivament. Hem arribat a una situació en què ja només po-

"S'ha d'entendre que no és possible que la dreta governi perquè el vot de l'esquerra, que és majoritari, es dispersa. Això no es pot consentir. És clar que tenim diferències, però són més les coses que ens uneixen."

dem salvar els darrers indrets que ens queden. Ja no parlem de salvar tota l'illa, sinó allò que en resta. I si volem que els turistes continuïn venint, haurem de deixar alguns paratges verges. Per veure ciment no vendran.

—Però el PSOE, integrant del Pacte, ha dit que tal volta eren excessives, per a Eivissa i Formentera, aquestes mesures.

—Crec que el que ha fet el PSOE és fer veure el temor que la gent no arribi a entendre aquestes restriccions. En primer lloc, emperò, crec que no tot el PSOE pensa així; a més a més, aquestes mesures figuren en el programa electoral; i, damunt, el president del govern balear, Francesc Antich, del PSOE, és el cap visible que ha decretat aquestes mesures. És normal i sa que hi hagi diferències de criteri.

—Que les dones presidesquin els tres consells insulars de les Balears, en què s'ha notat?

—Crec que s'ha de parlar de gent que fa feina i de gent que no, de gent que val i de gent que no, més que de si són dones o no. Casualment, totes tres presidentes són dones i hi ha un nombre important de dones en els equips de govern, i és cert que tant na Pilar Costa, com na Joana Barceló, com na Maria Antònia Munar demostren que tenen una gran capacitat de fer feina, i és això que és important.

Joan Lluís Ferrer

VICENI MARI

“Crec que aquella bogeria de creixement urbanístic havia d'aturar-se perquè era una cursa sense control. És més, crec que la gent ho valora positivament. Hem arribat a una situació en què ja només podem salvar els darrers indrets que ens queden. Ja no parlem de salvar tota l'illa, sinó allò que en resta.”

Descomptes als subscriptors d'EL TEMPS

Truca'ns de dilluns a divendres al
93 309 70 04
PROMETEATRE

Teatre Principal

RENT

El musical que trenca amb tot el que està establert

25% de descompte de dimecres a diumenge. Barcelona.

Teatre Borràs

El sopar dels idiotes

25% de descompte de dimarts a divendres. Barcelona.

ROMEA

Tots eren fills meus

25% de descompte de dimarts a divendres fins el 20 de febrer. Barcelona.

Teatre Ponça

La jaula de las locas

amb 'La extraña pareja' (Paco Morán i Joan Pera)

25% de descompte de dimecres a diumenge. Barcelona.